

Groene groenbemesters

Loonwerkers en boeren uit de regio Lochem zijn gezamenlijk op zoek naar goede technieken om groenbemesters in de maisteelt mechanisch onder te werken, om zo alternatieven te vinden voor het gebruik van glyfosaat. De Innovatie Coöperatie startte eind 2019 het project 'Groene Groenbemesters' om begrip en kennis over dit thema te vergroten.

Partners in deze aanpak zijn alle loonwerkers uit de Gemeente Lochem, de onderwijsinstelling het Zone.College, de vereniging Vruchtbare Kringloop Achterhoek en Liemers en de initiatiefnemers van het Lochemse project 'Groene Groenbemesters'. Gezamenlijk wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor het mechanisch onderwerken van vanggewassen.

Vanggewas

- Tijdig vernietigen om optimaal te profiteren van mineralen
- Groei stoppen door goede scheiding van bovengrondse en ondergrondse delen
- Homogene verwerking in de bodem noodzakelijk
- Bij voorkeur in één mechanische bewerking vernietigen

'Meer praktijkervaring nodig'

Gerjan Hilhorst
Melkveeproefbedrijf
De Marke
(WUR locatie)

Het gebruik van glyfosaat ligt onder vuur. Is het niet de publieke opinie, dan zijn het wel de ketenpartijen die het gebruik van glyfosaat voor de vernietiging van vanggewassen willen uitbannen. Het enige alternatief is mechanisch onderwerken, maar daarvoor is er nog geen eensluitend advies. "We weten nog lang niet alles. Welk systeem past het beste bij welk type weer, bodem en vanggewas? We hebben nog veel meer praktijkervaring nodig", aldus onderzoeker Gerjan Hilhorst van WUR proefboerderij De Marke.

Belangrijk bij een goede vernietiging van het vanggewas is dat de groei echt wordt gestopt. Een tweede bewerking blijft anders nodig. De bovengrondse en ondergrondse delen van de plant moeten goed van elkaar worden gescheiden. "De vraag is natuurlijk welke bewerking daarvoor het beste past. En dat is echt heel situatie afhankelijk.

"Een lang gewas moet eerst kort worden gemaakt én het gewas moet egaal in de bovenlaag van de bodem worden gewerkt. Een goede vernietiging van het vanggewas begint dus altijd met kijken naar je gewas en bodem en met goed overleggen met je loonwerker." De extra uitdaging schuilt in het aantal werkgangen. Mechanisch onderwerken lijkt in eerste instantie duurder. "Maar je moet niet vergeten dat je ook nadat je glyfosaat hebt gebruikt meestal nog een bewerking nodig hebt om het gewas goed homogeen in de bouwvoor te krijgen." Wanneer het dus lukt om mechanische vernietiging van het vanggewas in een werkgang te realiseren dan wordt het kostenplaatje heel anders. Om de stikstof die vrij komt goed te kunnen benutten voor het hoofdgewas moet het vanggewas half maart vernietigd zijn. Dat is een behoorlijke uitdaging, de bodem moet een tijdsde bewerking immers ook toelaten.

‘Relatief goede resultaten met ecoploeg’

Loonbedrijf Boschloo
in Gorssel

“Het is allemaal nog niet zo makkelijk”, zegt Gerrit Boschloo van loonbedrijf Boschloo. Hij is actief betrokken bij het project van De Innovatie Coöperatie om mechanisch vanggewassen te vernietigen. Met de klepelmaaier voorop en de ecoploeg erachter, werden relatief goede resultaten behaald. Het goed inzetten op de kopakker leverde nog wel wat problemen op. “Je mist toch nog wel wat stukjes en als je die alsnog wilt ploegen, pak je sommige stukken dubbel en heb je je gewas weer bovenop de bouwvoor liggen.”

Een andere uitdaging is dat de zode ondiep in de bouwvoor terecht komt met het onderploegen. “Nu moeten we nog bemesten en dat valt dan niet mee om daar met de injecteur doorheen te gaan. Het is dus nog een hele zoektocht om de juiste oplossing te vinden waarbij je in één werkgang goed uit de voeten kunt.”

‘Klepelen, bemesten en ploegen’

Loonbedrijf Almen Harfsen
in Almen

Loonbedrijf Almen Harfsen rekent ook op de klepelmaaier en de ploeg, maar gaat tussen deze bewerkingen door met de bouwlandinjecteur het land op. “Mestinjecteren en ploegen zijn bewerkingen die je eigenlijk toch al uitvoert, daar ga ik nu vooraan met de klepelmaaier, waarbij we het gras echt zo kort mogelijk maken”, vertelt Freddie Heuvelink. De bewerking met de injecteur zorgt er vervolgens voor dat de grasmat voldoende kapot wordt getrokken. Door het vanggewas met de ploeg in de bouwvoor te werken ontstaat er een mooie laag met organisch materiaal. Een prima bodem voor de mais.

De loonwerker maakt gebruik van een ploeg met vorenpakker en ploegt meestal op een diepte van 18 tot 20 cm, afhankelijk van de omstandigheden en de wensen van de klant. “Zo werken we de laag goed in de bouwvoor en krijg je de organische stof precies waar je wilt. Maar, zeker als het wat langer is moet je het dan wel eerst kapot maken. Dat wil prima met de klepelmaaier en de injecteur.” Een standaardoplossing bestaat volgens Heuvelink niet. “Iedereen zoekt zijn eigen oplossing en dat is echt maatwerk!”

‘Klepelen en frezen noodzakelijk vóór ploegen’

Herbert van Zeijts
Melkveehouder in Eefde

De ecoploeg wordt dit jaar voor het eerst ingezet op het bedrijf van VOF Van Zeijts. Voor het Engels raaigras zet hij dit jaar de klepelmaaier en de frees in. Daarna volgt de bouwlandinjecteur en de ecoploeg. “Best heel wat bewerkingen, maar het gras stond zo lang dat het niet anders kon,” zegt van Zeijts. Met de ecoploeg blijft de mest hoger in de bouwvoor en is de verwachting dat het gras voldoende is ondergewerkt.

Op andere percelen waar de mais wel voor 1 oktober gehakseld werd, zaaide de melkveehouder bladrammenas dat met de klepelmaaier en ploeg vlot kon worden ondergewerkt. De mooiste oplossing zou volgens van Zeijts daarom zijn dat de peildatum van 1 oktober verandert. “Dan kun je kiezen voor een groenbemester die je makkelijker kunt onderwerken en bovendien voor je bodem beter is.”

Meer informatie vindt u op: www.deinnovatiecooperatie.nl of neem contact op via info@deinnovatiecooperatie.nl

In ‘Groene Groenbemesters’ werken Loonbedrijf Almen Harfsen, Melkveeprøefbedrijf De Marke, LTO Noord - Achterhoek Noord, ANV 't Onderholt, Loonbedrijf Boschloo & Zn en De Innovatie Coöperatie samen aan het verduurzamen van de regio Achterhoek. De Innovatie Coöperatie brengt ondernemers en hun samenwerkingspartners bij elkaar en ondersteunt hen bij het ontwikkelen en realiseren van nieuwe ideeën.

In samenwerking met

